

Kainuun hyvinvointialue
Sosiaali- ja terveystalvaeluiden vastuuhenkilö
Kirjaamo

Päätös Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön asiakkaisiin kohdistuneen epäasiallisen toiminnan omavalvonnasta

Kainuun hyvinvointialue toimitti 6.5.2026 Lupa- ja valvontavirastoon hyvinvointialueen julkisuuteen antaman lehdistötiedotteen koskien Rajamiehentien asunnot-toimintayksikössä (jatkossa Rajamiehentien yksikkö) ilmenneitä epäilyjä henkilökunnan asiakkaisiin kohdistamasta epäasiallisesta käytöksestä. Lupa- ja valvontavirasto ohjasi ja pyysi 8.5.2026 asiatunnuksella LVV-S/40207/2026 Kainuun hyvinvointialuetta ilmoittamaan Rajamiehentien yksikön tapahtumista lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 34 §:n mukaisesti. Lupa- ja valvontavirasto vastaanotti ilmoituksen 12.5.2026.

Ilmoituksen perusteella Lupa- ja valvontavirasto katsoi perustelluiksi ottaa Kainuun hyvinvointialueen Rajamiehentien yksikön toiminnan ja asiakasturvallisuuden omavalvonnan toteutumisen sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta-asiana (LVV-S/44996/2026) selvittäväksi.

Lupa- ja valvontavirasto pyysi 22.5.2026 Kainuun hyvinvointialueelta selvitystä Kainuun hyvinvointialueen omavalvonnallisista toimenpiteistä ja vastaanotti 18.6.2026 Kainuun hyvinvointialueen antaman selvityksen.

Aiemmat valvontatoimet

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt 27.2.2025 kehitysvammalain 75 a §:n 1 momentin mukaisen ennalta ilmoitetun tarkastuskäynnin (PSAVI/782/2025) Rajamiehentien yksikköön. Tarkastuskäynnillä sekä tarkastuskertomuksessa 14.4.2025 on annettu toimintayksikön vastuuhenkilölle, palvelualuepäällikölle ja palveluyksikköpäällikölle runsaasti ohjausta muun muassa henkilöstön perehdytyksestä, riittävydestä ja osaamisesta, rajoitustoimenpiteistä sekä virastomestarin tehtävistä ja vartijapalvelun käytöstä.

Aluehallintovirasto on ohjannut tarkastuskäynnillä sekä tarkastuskertomuksessa Kainuun hyvinvointialuetta palvelunjärjestäjänä ja palveluntuottajana omavalvonnan keinoin huolehtimaan toiminnan lain- ja asianmukaisuudesta.

Ratkaisu

Lupa- ja valvontavirasto kehottaa Kainuun hyvinvointialuetta palvelunjärjestäjänä ja palveluntuottajana korjaamaan omavalvonnallisin toimenpitein Rajamiehentien yksikön toiminnassa esille tulleet asiakkaiden epäasialliseen kohteluun johtaneet epäkohdat ja lainvastaisuudet.

Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää Kainuun hyvinvointialueen asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelualueen palvelualuepäällikön huomiota valvontalain 34 §:n mukaiseen ilmoitusvelvollisuuteen.

Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää Kainuun hyvinvointialueen asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelualueen palvelualuepäällikön, asumisen palvelujen palveluyksikköpäällikön ja Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön vastuuhenkilön huomiota siihen, että valvovan viranomaisen antamaan ohjaukseen tulee reagoida viipymättä ryhtymällä omavalvonnallisiin toimenpiteisiin.

Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää palveluntuottajan ja Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön vastuuhenkilön huomiota siihen, että Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön päivittäisessä toiminnassa toteutetaan yksikön omavalvontasuunnitelmaa.

Selvitykset

Asian ratkaisu perustuu seuraaviin asiakirjoihin ja selvitykseen:

- Kainuun hyvinvointialueen antama tiedote 6.5.2026
- Kainuun hyvinvointialueen valvontalain 34 §:n mukainen ilmoitus 12.5.2026
- Kainuun hyvinvointialueen antama selvitys 18.6.2026

Ratkaisun perustelut

Sovelletut säännökset

Asiakkaan asema ja oikeudet

Lain sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000, myöhemmin asiakaslaki) 4 §:n mukaan asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on

kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan eikä hänen ihmisarvoaan loukata.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023, jäljempänä valvontalaki) 10 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun on oltava laadukasta, asiakaskeskeistä, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 c §:n 1 momentin mukaan ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa hoivakodissa, palvelukodissa tai vastaavassa asumisyksikössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa hän saa asumisyksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpitoa myös äkilliseen tarpeeseensa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympärivuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan. Palveluasumista on toteutettava niin, että henkilön yksityisyyttä kunnioitetaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan.

Toiminnan edellyttämä sosiaalihuollon ammattihenkilöstö

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, myöhemmin sote-järjestämislaki) 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Sote-järjestämislain 8 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialueella on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi hyvinvointialueella on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä hallinnollinen ja muu henkilöstö, hallinnassaan asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä muut tarvittavat toimintaedellytykset.

Sote-järjestämislain 8 §:n 3 momentin mukaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon johtamisessa on oltava monialaista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaiden ja turvallisten palvelujen kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintakäytäntöjen kehittämistä.

Valvontalain 9 §:n 2 momentin mukaan henkilöstöllä on oltava palveluntuottajan toiminnan edellyttämä, asianmukainen koulutus ja riittävä osaaminen ja ammattitaito ottaen huomioon tuotettavien palvelujen sisältö ja palveluja käyttävät asiakkaat ja potilaat. Henkilöstöltä edellytettävään koulutukseen vaikuttavat tuotettavien palvelujen sisältö ja asiakkaiden tai potilaiden palvelujen tarve. Palveluntuottajan on lisäksi huolehdittava siitä, että henkilöstö osallistuu riittävästi ammatilliseen täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutuksen sisällössä on otettava huomioon henkilöstön peruskoulutus, työn vaativuus ja tehtävien sisältö.

Valvontalain 10 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun on oltava laadukasta, asiakaskeskeistä, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Saman lain kohdan 2 momentin mukaan toiminnan johtamisessa on oltava sellaista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaan ja turvallisen hoidon ja huolenpidon sekä palvelujen kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintatapojen kehittämistä.

Valvontalain 10 §:n 4 momentin mukaan palveluntuottajan on nimettävä palveluyksikköön vastuuhenkilö tai eri palvelualoille vastuuhenkilöitä, joiden on johdettava palvelutoimintaa ja valvottava, että palvelut täyttävät niille säädetyt edellytykset koko sen ajan, kun palveluja toteutetaan. Vastuuhenkilöllä on oltava toiminnan edellyttämä, asianmukainen koulutus, kokemus ja ammattitaito.

Omavalvonta

Valvontalain 23 §:n mukaan palvelunjärjestäjän on varmistettava omavalvonnalla sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Palvelunjärjestäjän on valvottava toimintaansa siten, että sosiaali- ja terveydenhuolto on sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden ja potilaiden tarve ja turvallisuus edellyttävät. Valvontalain 24 §:n mukaan palvelunjärjestäjän on ohjattava ja valvottava sen järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa.

Valvontalain 25 §:n mukaan, jos palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenee epäkohtia tai puutteita, palvelunjärjestäjän on ohjattava palveluntuottajaa tai tarvittaessa pyydyttävä palveluntuottajalta ja tämän alihankkijalta asiasta selvitystä asettamassaan riittävässä määräjassa. Epäkohtien tai puutteiden ilmettyä palvelunjärjestäjän on vaadittava niiden korjaamista asettamassaan kohtuullisessa määräjassa. Jos on kyse asiakas- tai potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavista epäkohdista tai puutteista, palvelunjärjestäjän on vaadittava niiden välitöntä korjaamista.

Valvontalain 27 §:n 1 momentin mukaan palveluntuottajan on valvottava oman toimintansa ja alihankkijan toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Palveluntuottajan on laadittava palveluyksiköittäin päivittäisen toiminnan laadun, asianmukaisuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seurantaa varten omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palveluyksikössä palveluntuottajan ja sen lukuun tuotetut palvelut. Omavalvontasuunnitelmaan on sisällytettävä kuvaus vaaratapahtumien ilmoitus- ja oppimismenettelystä.

Saman lainkohdan 4 momentin mukaan palveluntuottaja ja vastuuhenkilö vastaavat siitä, että omavalvontasuunnitelmaa toteutetaan päivittäisessä toiminnassa palveluja tuotettaessa. Palveluyksikön omavalvontaan sisältyvää palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamista ja palvelujen kehittämistä toteuttaa palveluntuottajan henkilökunta.

Valvontalain 29 §:ssä säädetään palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta. Palveluntuottajan on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle palveluntuottajan omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisin toimin.

Saman lain kohdan 2 momentin mukaan palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.

Valvontalain 34 §:n 2 momentin mukaan palvelunjärjestäjän on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä sellaiset puutteet, joita ei ole korjattu annetusta ohjauksesta huolimatta.

Hallinnollinen ohjaus

Valvontalain 38 §:n mukaan jos sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä, tuottamisessa tai toteuttamisessa havaittu puute, virheellisyys, laiminlyönti tai muu epäkohta ei anna aihetta 39 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin, valvontaviranomainen voi saattaa palvelunjärjestäjän tai palveluntuottajan, palveluyksikön vastuuhenkilön tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevan henkilön tietoon käsityksensä lain mukaisesta menettelystä tai kiinnittää edellä mainittujen tahojen huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja tuottamiseen sekä hyvän hallinnon vaatimuksiin.

Saman lainkohdan 2 momentin mukaan valvontaviranomainen voi myös kehottaa palvelunjärjestäjää tai palveluntuottajaa, palveluyksikön vastuuhenkilöä tai virheellisestä toiminnasta vastuussa olevaa henkilöä korjaamaan todetun puutteen tai muun epäkohdan. Jos edellä tarkoitettuja toimenpiteitä ei voida asian kokonaisarvioinnin vaikuttavat seikat huomioon ottaen pitää riittävinä, valvontaviranomainen voi antaa edellä mainituille tahoille huomautuksen vastaisen varalle.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Kainuun hyvinvointialueen palvelualuepäällikön 18.6.2026 antaman selvityksen mukaan Rajamiehentien yksikössä ilmenneiden asiakkaisiin kohdistuneen epäasiallisen toiminnan epäilyn vuoksi hyvinvointialueella on ryhdytty omavalvonnallisiin toimenpiteisiin. Selvityksen mukaan henkilöstöä on kuultu ja selvittelyn perusteella on päädytty päättämään kahden henkilön työsuhteet. Kuudelle työntekijälle, joista kaksi on virkasuhteisia, on annettu henkilöstöhallinnolliset varoitukset. Henkilöstöresurssin käyttöä tullaan tarkastelemaan kokonaisuudessaan ja arvioimaan toimenpiteiden jälkeen henkilöstön kokonaismäärää. Kameravalvonnan toteutumista ja vartijapalvelun käyttöä tullaan uudelleen arvioimaan.

Selvityksen mukaan hyvinvointialueella varmistetaan työnjohdollisesti Rajamiehentien yksikön asiakkaiden oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja kohteluun ohjaamalla esihenkilöiden ja palveluyksikköpäälliköiden resurssia toiminnan asianmukaisuuden varmistamiseen ja edellä mainittujen toimien käynnistämiseen. Asiakkaita kuullaan ja heidän hyvinvointiaan seurataan, sekä kehitetään tapoja tukea asiakkaiden kommunikointia. Asiakkaiden läheisiä ja vanhempia informoidaan. Henkilöstöä tuetaan tilanteesta etenemisessä ja henkilöstöllä on jatkuva työnohjaus. Lisäksi asiakkaiden omatyöntekijöitä vammaisten sosiaalityöstä osallistetaan asiakaskohtaisissa palvelutarpeen arvioissa sekä päivityksissä sekä keskusteluissa asiakkaiden hyvinvoinnista. Toimintayksikön työkokouskäytännöt tarkistetaan ja kokousten sisältöä kehitetään sekä kehitetään ennaltaehkäisyn näkökulmaa toiminnassa.

Selvityksen mukaan hyvinvointialue tulee varmistamaan henkilöstön riittävän osaamisen haastavasti käyttäytyvien kehitysvammaisten asumisen ja itsemääräämisoikeuden tukemiseen omavalvonnallisin toimin hankkimalla kohdennetun koulutus- ja kehittämiskokonaisuuden, jolla pyritään tukemaan toimintakäytäntöjen uudelleenarviointia ja kehittämistä ulkopuolisen asiantuntemuksen avulla. Lisäksi hyvinvointialueelle ollaan hankkimassa koulutusta itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta sekä rajoitustoimenpiteiden toteuttamisesta.

Selvityksen mukaan yksikön omavalvontasuunnitelma päivitetään huomioiden edellä mainitut asiat. Omavalvonnasta keskustellaan työkokouksissa. Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta on keskusteltu henkilöstön kuulemistilanteissa sekä erikseen jokaisen työntekijän kanssa.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo saamiensa selvitysten perusteella, että Rajamiehentien asiakkaiden oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun on vakavasti vaarantunut epäasiallisen kohtelun johdosta.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että saadun selvityksen mukaan Kainuun hyvinvointialue on päättänyt Rajamiehentien yksikön kahden työntekijän työsuhteen ja antanut henkilöstöhallinnollisen varoituksen kuudelle työntekijälle. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan Kainuun hyvinvointialue on todennut tekemiensä selvitysten perusteella Rajamiehentien yksikön henkilökunnan toiminnassa merkittävää epäasianmukaisuutta tai lainvastaisuutta.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa saadun selvityksen perusteella, että Rajamiehentien yksikössä tapahtuneen asiakkaisiin kohdistuneen epäasiallisen kohtelun tultua ilmi Kainuun hyvinvointialueella on ryhdytty omavalvonnallisiin toimenpiteisiin sekä suunniteltu omavalvonnallisia toimenpiteitä Rajamiehentien yksikön toiminnan kehittämiseksi. Lupa- ja valvontavirasto ei voi tässä vaiheessa arvioida Rajamiehentien yksikön toiminnan kehittämiseksi suunniteltujen toimenpiteiden riittävyttä Rajamiehentien yksikön asiakkaiden laadukkaan sosiaalihuollon ja hyvän kohtelun toteutumiseksi.

Lupa- ja valvontavirasto kehottaa Kainuun hyvinvointialuetta palvelunjärjestäjänä ja palveluntuottajana omavalvonnallisesti korjaamaan Rajamiehentien yksikön toiminnassa esille tulleet epäkohdat ja lainvastaisuudet, jotka ovat johtaneet asiakkaiden epäasialliseen kohteluun ja varmistamaan asiakkaiden hyvän kohtelun.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Kainuun hyvinvointialue on palvelunjärjestäjänä laistanut valvontalain 34 §:n mukaisen velvollisuutensa ilmoittaa välittömästi salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle palveluntuottajan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet. Kainuun hyvinvointialue teki ilmoituksen vasta Lupa- ja valvontaviraston ohjauksen ja pyynnön jälkeen.

Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää Kainuun hyvinvointialueen asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelualueen palvelualuepäällikön huomiota valvontalain 34 §:n mukaiseen ilmoitusvelvollisuuteen.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) määräyksen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan palveluyksikkökohtaisen omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatisemisesta ja seurannasta (1/2024) mukaan palveluntuottajan omavalvonnalla tarkoitetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen ennakkoivaa, toiminnanaikaista ja jälkikäteistä laadun- ja riskienhallintoaan, jolla osaltaan varmistetaan asiakas- ja potilasturvallisuuden toteuttaminen.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa saatujen selvitysten perusteella, että Kainuun hyvinvointialueen omavalvonta sekä palvelunjärjestäjänä että palveluntuottajana on ollut puutteellista. Puutteellista on ollut myös henkilökunnan ilmoitusvelvollisuuden

toteutuminen asiakkaiden epäasiallisesta kohtelusta ilmoittamisessa palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Kainuun hyvinvointialueen on palvelujärjestäjänä varmistettava tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Palvelunjärjestäjän on valvottava toimintaansa siten, että sosiaalihuolto ja sisällöltään ja laadultaan sellaista kuin asiakkaiden tarve ja turvallisuus edellyttävät. Kainuun hyvinvointialueen on palveluntuottajana valvottava oman toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakasturvallisuutta. Kainuun hyvinvointialueen on varmistettava omavalvonnallisesti, että henkilökunnalla on tiedossa, miten toimia tilanteissa, joissa hän huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.

Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 27.2.2025 Rajamiehentien yksikköön tekemällään tarkastuskäynnillä sekä tarkastuskertomuksessa antanut Kainuun hyvinvointialueelle ohjausta mm. riittävästä henkilöstön perehdyttämisestä ja osaamisesta, käytännön ohjeistuksen laatimisesta, rajoitustoimenpiteiden käyttöä edellyttävien tilanteiden ennalta ehkäisemiseen ja rajoitustoimenpiteille vaihtoehtoisten toimintatapojen käyttöönottoon. Aluehallintovirasto on tarkastuskertomuksessa todennut, että palveluntuottajan tulee huolehtia siitä, että yksiköllä on käytettävissään itsemääräämisoikeuden tukemista ja rajoitustilanteita ennaltaehkäisevää sekä rajoitustilanteita koskevaa ohjeistusta, jota tulee täydentää ja korjata tarvittavilta osin tarkastuskertomuksessa annetun ohjauksen avulla ja että yksikössä tulee huolehtia siitä, että henkilökunta tunnistaa rajoitustoimet ja tuntee ohjeistusten sisällön. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Kainuun hyvinvointialueen omavalvonnalliset toimenpiteet annettuun ohjaukseen ovat olleet riittämättömiä.

Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää Kainuun hyvinvointialueen asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelualueen palvelualuepäällikön, asumisen palvelujen palveluyksikköpäällikön ja Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön vastuuhenkilön huomiota siihen, että valvovan viranomaisen antamaan ohjaukseen tulee reagoida viipymättä ryhtymällä omavalvonnallisiin toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi.

Valviran määräyksen mukaan omavalvontasuunnitelmalla tarkoitetaan palveluyksiköittäin laadittavaa asiakirjaa, jossa palveluntuottaja kuvaa toiminnan keskeiset riskit sekä miten palveluntuottaja ja henkilöstö valvovat palveluyksikköön kuuluvien palvelujen laatua, asianmukaisuutta, turvallisuutta ja asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyttä. Omavalvontasuunnitelma on päivittäisen toiminnan työväline. Omavalvontasuunnitelma on osa palvelunjärjestäjän ja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä palveluja antavan palveluntuottajan omavalvontaohjelmaa.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että palveluntuottaja vastaa palveluyksikkökohtaisen

omavalvontasuunnitelman laatimisesta. Omavalvontasuunnitelman tulee olla selkeä sekä helposti ymmärrettävä ja käytettävä työväline, joka ohjaa palveluyksikön henkilöstön käytännön työtä ja toimintaa. Palveluntuottajalla ja palveluyksikön henkilöstöllä on velvollisuus toimia omavalvontasuunnitelman mukaisesti ja seurata aktiivisesti suunnitelman toteutumista. Omavalvonta on palveluntuottajan ja palveluntuottajan henkilöstön velvollisuus ja sen avulla kehitetään ja seurataan palvelujen laatua ja asiakas- ja potilasturvallisuutta palveluissa ja palveluyksiköiden päivittäisessä asiakastyössä. Omavalvonnan käytännön toteuttamisessa asiakas- ja potilastyössä oleellista on henkilöstön sitoutuminen omavalvontaan sekä henkilöstön ymmärrys ja näkemys sen merkityksestä, tarkoituksesta ja tavoitteista.

Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää palveluntuottajan ja Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön vastuuhenkilön huomiota siihen, että Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön päivittäisessä toiminnassa toteutetaan yksikön omavalvontasuunnitelmaa.

Jatkotoimenpiteet

Lupa- ja valvontavirasto katsoo perustelluksi pyytää Kainuun hyvinvointialuetta toimittamaan Lupa- ja valvontavirastoon selvityksen suunniteltujen omavalvonnallisten toimenpiteiden toteutumisesta. Selvitys siitä, mitä toimenpiteitä ja millä aikataululla Kainuun hyvinvointialue on toteuttanut Rajamiehentien yksikön toiminnan kehittämiseksi ja asiakkaiden hyvän kohtelun varmistamiseksi tulee toimittaa Lupa- ja valvontavirastoon 30.11.2026 mennessä. Saadun selvityksen perusteella Lupa- ja valvontavirasto arvioi tehtyjen toimenpiteiden riittävyttä.

Muutoksenhaku

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) 43 §:n 1 momentin mukaan Lupa- ja valvontaviraston antamaan hallinnolliseen ohjaukseen ja kehoitukseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa sosiaalihuollon ylitarkastaja Jaana Tihinen, puh. 0295 254 000.

Jakelu

Kainuun hyvinvointialue
Toimialuejohtaja, sosiaali- ja perhepalvelut
Sosiaalipalveluiden vastuhenkilö
Rajamiehentien asunnot-toimintayksikön vastuhenkilö

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi